

[Udenrigsministeren.]

det dækker over forskellige tendenser for de enkelte lande. Vort hovedmarked, Tyskland, udviser for perioden 1959-1965 et fald på 15 pct. fra 1,4 til 1,2 milliarder kr. Til gengæld er de såkaldte sekundære markeder i samme periode steget med forskellig styrke; Italien med ca. 50 pct., Frankrig med ca. 10 pct. Man må fra dansk side befrygte et yderligere fald i vor eksport til det tyske marked som følge af den fælles landbrugs-politik.

Så længe markedsdelingen består, må den danske regering til stadighed gøre en indsats for at afbøde dens skadelige virkninger for dansk eksport. Dette har nødvendiggjort stadig kontakt med de seks landes regeringer såvel som med kommissionen i Bruxelles, en kontakt, som vil blive fortsat i den kommende tid.

Under de givne forudsætninger må EFTAs virksomhed koncentrere sig om to hovedopgaver. For det første at styrke EFTA-samarbejdet, således at frihandelsområdet beviser, at det er en levende og værdifuld organisation. For det andet at søge etableret en dialog med fællesmarkedet, som på en række praktiske områder kan bidrage til, at udviklingen inden for de to markedsgrupper forløber parallelt, således at kløften mellem dem ikke udbygges, men indsnævres.

På den inden EFTA-fronten fortsætter toldafviklingen efter den fremskyndede tidsplan. Pr. 1. januar 1966 sænkedes tolden på ny med 10 pct., således at der nu kun opkræves 20 pct. af de oprindelige toldsatser. Den britiske særtold er fortsat en væsentlig hindring for en ekspansion af de øvrige EFTA-landes industrieksport til det britiske marked. Det er imidlertid tilfredsstillende at kunne konstatere, at under-skuddet på den britiske handelsbalance er i klar nedgang, og der er velbegrundet håb om, at særtolden vil blive endeligt afviklet i løbet af sommeren 1966.

Efterhånden som tolden afvikles, træder de ikke-toldmæssige handelsskrankers betydning stadig klarere frem. Man beskæftiger sig derfor inden for EFTA i stigende grad med disse hindringer. Det drejer sig for eksempel om industriel standardisering hvor der nu bliver gjort status over tvungne industrielle standarder og over behovet for

en harmonisering af de tekniske krav og forskellige procedurer. Det drejer sig endvidere om et forsøg på at gennemføre et praktisk samarbejde på patentområdet.

På landbrugsområdet er Danmark specielt gået ind for udvidet EFTA-aktivitet. Den danske landbrugseksport til EFTA-landene er som nævnt steget i årene siden 1959. Dette skyldes utvivlsomt ikke mindst de særlige aftaler, vi indgik med vore EFTA-partnere til fremme af landbrugseksporten. Eksempelvis kan det nævnes, at 90 pct. af vor landbrugseksport til Storbritannien er toldfri.

Man bliver imidlertid ikke stående herved. I henhold til EFTA-traktaten foretages nu hvert år en gennemgang af samhandelen med landbrugsvarer, et såkaldt Annual Review. Det har herunder vist sig, at især to spørgsmål bør gives prioritet. For det første det generelle: at søge at nå til enighed om foranstaltninger, som vil muliggøre en fortsat stigning i samhandelen med landbrugsvarer; for det andet det specielle: at etablere et EFTA-værn over for subsidieret og dumpingeksport til EFTA fra tredje-lande. Danmark har fremlagt detaljerede redegørelser om begge disse spørgsmål, som vil blive behandlet i EFTA i de kommende måneder.

Også i EFTA-landene støder dansk landbrugseksport fra tid til anden på vanskeligheder. Regeringen har således i den seneste tid haft hyppig kontakt med den britiske regering om konkrete eksportspørgsmål. Det drejer sig dels om den subsidierede britiske eksport af kvæg til Tyskland, dels om den danske eksport af kyllinger m. m. til Storbritannien.

Man kan i denne forbindelse nævne den aftale, Storbritannien og Irland i december indgik om oprettelsen af et frihandelsområde de to lande imellem. Såfremt denne aftale betyder et første skridt for Irland på vej mod indtræden i EFTA, vil Danmark hilse dette velkommen. Frihandelsaftalen mellem Storbritannien og Irland i sig selv rejser vel nok visse problemer for Danmark på landbrugsområdet. Man må imidlertid ikke glemme, at aftalen først og fremmest er politisk motiveret; set på denne baggrund er de ulemper, den kan medføre for Danmark, af begrænset rækkevidde, hvilket dog ikke